

Història Econòmica Contemporània.
S. XIX-XX

Curs 1999-2000

Professor: Josep Pujol Andreu

PRESENTACIÓ:

Enfoc general de l'assignatura. Organització del curs. Criteris d'avaluació. Observacions bibliogràfiques.

SOCIETAT I FINANCES INTERNACIONALS EN PERSPECTIVA HISTORICA.

Introducció.

- Per què societat i finances internacionals? i, en perspectiva històrica?.
- Evolució a llarg termini dels tipus de canvi: tendències i períodes.
- Activitat econòmica, sistemes financers i tipus de canvi.

A) El món dels estalviadors i l'hegemonia britànica, en el model d'acumulació capitalista de 1870 a 1914.

1. La intensificació de les relacions econòmiques internacionals: l'hegemonia britànica.

- Creixement extensiu i fluxes econòmics internacionals.
- Del lliberalisme al proteccionisme: l'excepcionalitat britànica.
- L'estructura internacional de les Balances de Pagaments: l'hegemonia de la lliura i els fluxes de liquiditat.

2. La formació del patró or i les experiències històriques d'unions monetàries a Europa: convicció o necessitat.

- Els problemes dels sistemes monetaris metàl·lics.
- Del bimetal·lisme al monometal·lisme: la difusió del patró-or.
- La Unió Monetària Alemanya: unió monetària i unió política.
- La Unió Monetària Llatina: la necessitat de polítiques econòmiques nacionals complementàries.
- La Unió Monetària Escandinava: unió monetària i patró or.

3. El funcionament del patró or en la teoria i en la pràctica.

- El patró or i els ajustaments automàtics: l'anàlisi dels economistes clàssics i el Cunliffe Report.
- Evidències contradictòries i nous elements d'anàlisi.
- La lliura com moneda clau i les finances britàniques: una visió integradora dels equilibris internacionals.

4. La City, el patró or i el declivi de l'economia britànica.

- Evidències del declivi.
- Els problemes del sector industrial: l'endarreriment tecnològic.
- De terratinents o comerciants a financers: la City i el sistema financer britànic.
- Les finances i la política econòmica britànica.
- El lliure comerç i la paritat de la Lliura.

5. Moneda i Imperi: El patró or i les economies perifèriques.

- La importància de l'Índia en els equilibris financers internacionals.
- El cas dels països deutors: l'Argentina.
- Credibilitat i cooperació: l'època daurada del patró-or internacional i la seva crisi.

B) Les noves exigències dels mercats, l'accentuació dels desequilibris internacionals i la inestabilitat dels tipus de canvi, entre 1914 i 1939.

6. L'herència financera de la guerra i la reconstrucció: el final del patró or.

- El final de la guerra i l'accentuació de la conflictivitat social a Europa.
- Guerra i finances privades: l'endeutament europeu i la nova hegemonia dels Estats Units.
- Els tractats de pau i el problema de les reparacions alemanyes: la ceguesa dels vencedors.
- L'accentuació dels desequilibris internacionals i la política econòmica de les classes dirigents dels Estats Units: inflacions i devaluacions.

7. L'impossible retorn al passat, la ceguesa de la teoria econòmica convencional i el patró canvi or.

- La Lliura a la paritat de pre-guerra: la City i l'atur.
- Els nous objectius dels financers i industrials d'Estats Units i la precària reconstrucció de les relacions econòmiques internacionals: el Pla Dawes.
- La desaparició de l'endeutament interior i les reformes monetàries centre-europees.
- L'estabilització dels nous tipus de canvi i la seva fragilitat: els moviments especulatius de capitals.

8. La desarticulació de l'economia internacional.

- La renovada expansió de l'endeutament exterior i el Pla Young.
- Estalvi i especulació en els mercats de capitals: la crisi financera internacional dels anys trenta.
- El final del patró canvi or, les reparacions i l'endeutament exterior.
- El trencament de les relacions econòmiques internacionals: les àrees monetàries del dòlar, la lliura, el franc i el marc.

C) El nou model de creixement intensiu i la seva crisi: el patró dòlar, el retorn als tipus flexibles i l'expansió de les finances supranacionals.

9. La Segona Guerra Mundial i els nous objectius de la reconstrucció.

- Els condicionaments del passat, la influència soviètica i el poder de les finances nordamericanes.
- El retorn al multilateralisme: el plans de White i Keynes, en els acords de Bretton Woods i l'OIC.
- Els fracassos inicials del FMI, l'OIC i el pla de "moneda clau". La Doctrina Truman.
- El Pla Marshall i els plans complementaris de futur: les alternatives dels Departaments del Tresor i d'Estat i la A.C.E.

10. El retorn a la convertibilitat i la Guerra Freda.

- La importància del rearmament en la política interior i exterior d'Estats Units.
- El rearmament alemany i el suport a la integració econòmica europea.
- Els processos d'estabilització i el retorn a la convertibilitat.

11. El sistema monetari internacional i l'edat daurada del capitalisme.

- La política econòmica de Bretton Woods.
- La balança de pagaments nordamericana i les pèrdues d'or.
- La disputa entre Europa i Estats Units.
- De Gaulle, Vietnam i la guerra de l'or.
- De la crisi econòmica a la crisi financera: la inconvertibilitat i els tipus de canvi flexibles.

12. Els nous mandarins del diner.

- La gènesi i desenvolupament del mercat d'eurodòlars: característiques i principals tendències.
- La consolidació del nou sistema: l'OPEP, els petrodòlars i l'expansió dels financers supranacionals.

- Els santuaris financers: Panamà, les Bahames, les illes Cayman, Hong-Kong i Singapur.
- Els bancs supranacionals i el nou corporativisme monetari: el Citibanc.

13. La crisi econòmica, i el corporativisme monetari supranacional.

- El nou sistema monetari supranacional i la difusió de les tesis monetaristes.
- L'endeutament del Tercer Món, i el FMI com a Sheriff Monetari Mundial.
- La fragilitat del sistema bancari.
- Els suports polítics de l'economia supranacional: hostatges per diner iraní i la nacionalització del Continental.

14. La política econòmica de l'austeritat.

- La "Revolució de les Expectatives en Declivi" de Reagan i Thatcher.
- Més estalvis, més lliberalització, més inestabilitat.
- L'arribada dels vandals i l'atac al Sistema Monetari Europeu.
- La crisi asiàtica: la darrera manifestació de la debilitat del sistema i dels seus costos socials.

BIBLIOGRAFIA

a) BÀSICA:

- Dossier, F. Peck i Mammarella.

b) DE CONSULTA:

b1) Moneda i finances.

- Ahijado, M. y Navascués, M (1998): Lecturas sobre unión económica y monetaria europea. Uniones históricas y áreas monetarias óptimas. Piramide, Madrid.
- Ahijado, M. y Navascués, M (1998): Lecturas sobre unión económica y monetaria europea. Áreas monetarias óptimas y evidencias empíricas en Europa. Piramide, Madrid.
- Aldcroft, D. (1998): Exchange Rate Regimes in the Twentieth Century. Edward Elgard, London.
- Block, F.L. (): Los orígenes del desorden económico internacional. F.C.E. Mèxico
- Borchert, M., Schinke, R. (1987): International Indebtedness. Routledge. London and NY.
- Bordo, M.D., Capie, F. (): Monetary Regimes in Transition. Cambridge U.P.,
- Campbell, K.B. (1982): Political Dimension of the International Debt Crisis. MacMillan, London.
- Coffey, P. (1974): The World Monetary Crisis. MacMillan Press, LTD, London.
- Collins, M. (1988): Money and Banking in the U.K.: A History. Croom Helm & Methuen Inc. NY.
- De Cecco, M. (1979): Moneta e imperio. Il Sistema finanziario internazionali dal 1890 al 1914. Torino, Piccola Biblioteca Einaudi (Hi ha traducció en anglès amb el títol, The International Gold Standard. Money and Empire).
- Eichengreen, B. (1989): Credibility and Cooperation under the Gold Standard. (versión manuscrita).
- Eichengreen, B (): Monetary Regime Transformation. Elgar,
- Eichengreen, B. (1985): The Gold Standard in Teory and Hiatory. London, Methuen.
- Eichengreen, B., Lindert, H. (): The International Debt Crisis in Historical Perspective. The MIT Press, Cambridge and London.
- Flandreau, M. (): "Was the Latin Monetary Union a Franc Zone?". A J.Reis, op.cit, pp.71-89.
- Ford, A.G. (1962): The Gold Standard, 1880-1914. Britain and Argentina. Oxford, Clarendon Press.
- Griffith-Jones, S. (1995): "New Challenges for Regulation of Global Financial Markets". a
- Henriksen, I. i Kaegard, N. (): "The Scandinavian Currency Union 1875-1914". a J. Reis, op. cit, pp. 91-112.
- Keynes, J.M.. (1971): Indian Currency and Finance. En The Collected Writings of J.M.K., vol I, Cambridge, MacMillan.
- Keynes, J.M. (1965): A Treatise of Money. 2 vols. London MacMillan.
- Kindleberger, Ch.P. (1988): Historia financiera de Europa. Crítica, BCN.
- Kindleberger, Ch.P. (): Marshall Plan Days. Allen & Unwin, Boston.

- Latham, A.J.H. (1978): The International Economy and the Undeveloped World, 1865-1914. Croom Helm London, U.K.
 - Leland, B.Y. (1984): Relaciones monetarias internacionales.2. Historia y política. Madrid, Alianza Editorial.
 - Llewellyn, D.T. i Presley, J.R. (): "The Role of Hegemonic Arrangements in the International Monetary System". A J. Reis, op.cit, pp. 259-281.
 - Modgriddge, D.E. (1969): The Return to Gold, 1925: The Formulation of Economic Policy and its critics. Cambridge, C.U.P.
 - Morgan, V. (1969): A History of Money. Penguin Books, UK.
 - Nunnenkamp, P. (1986): The International Debt Crisis of the Third World. Harvester Press, Sussex.
 - Reis, J. (): International Monetary Systems in Historical Perspective.
 - Sebastian, L. de (1988): La crisis de América Latina y la deuda externa. Aianza Editorial, Madrid.
 - Sédillot, R. (1975): Historia de las principales monedas. Guadarrama. Madrid.
 - Solomon, R. (1982): The International Monetary System, 1945-1981. Harper & Row Publishers. NY.
 - Vilar, P. (1982): Oro y moneda en la historia. Ariel, BCN.
 - Wachtel, H.M. (): The Money Mandarins. The Making of a New Supranational Economic Order. Pantheon Books, N.Y.
 - Walter, A (1993): World Power and World Money. Harvester, Wheatshearf.
- b2) Història econòmica en general.
- Hobsbawm, E.J. (1989): La era del Imperio (1875-1914), Labor, BCN.
 - Foreman-Peck, J. (1995): Una historia de la economía mundial. Las relaciones económicas internacionales desde 1850. Prentice-Hall.
 - Der Wee, H. van (1986): Prosperidad y crisis. Reconstrucción, crecimiento y cambio 1945-1980. Ed Crítica, Barcelona.
 - Kindleberger, Ch. P. (1985): La crisis económica, 1929-1939. Crítica, BCN.
 - Maier, Ch. S. (1981): La refundación de la Europa burguesa. Ministerio de Trabajo y Seguridad Social.
 - Mammarella, G. (1990): Historia de Europa contemporánea (1945-1990). Ariel, BCN.
 - Pollard, S. (): The Integration of the European Economy since 1815, Allen & Unwin,
 - Pollard, S. (1989): Britain's Prime and Britain's Decline. The British Economy, 1870-1914. London, Edward Arnold.
 - Tipton, F.B. i Aldrich, R. (1988): An economic and social history of Europa (vol 1 1890-1939; vol 2, 1939 to the present). Macmillan LTD.
 - Svennilson, I. (1954): Growth and Stagnation in the EuropaHistòria Econòmica Contemporània. S. XIX-XX

Curs 1999-2000

Professor: Josep Pujol Andreu

PRESENTACIÓ:

Enfoc general de l'assignatura. Organització del curs. Criteris d'avaluació. Observacions bibliogràfiques.

SOCIETAT I FINANCES INTERNACIONALS EN PERSPECTIVA HISTORICA.

Introducció.

- Per què societat i finances internacionals? i, en perspectiva històrica?.
- Evolució a llarg termini dels tipus de canvi: tendències i períodes.
- Activitat econòmica, sistemes financers i tipus de canvi.

A) El món dels estalviadors i l'hegemonia britànica, en el model d'acumulació capitalista de 1870 a 1914.

1. La intensificació de les relacions econòmiques internacionals: l'hegemonia britànica.

- Creixement extensiu i fluxes econòmics internacionals.
- Del lliberalisme al proteccionisme: l'excepcionalitat britànica.
- L'estructura internacional de les Balances de Pagaments: l'hegemonia de la lliura i els fluxes de liquiditat.

2. La formació del patró or i les experiències històriques d'unions monetàries a Europa: convicció o necessitat.

- Els problemes dels sistemes monetaris metàl·lics.
- Del bimetal·lisme al monometal·lisme: la difusió del patró-or.
- La Unió Monetària Alemanya: unió monetària i unió política.
- La Unió Monetària Llatina: la necessitat de polítiques econòmiques nacionals complementàries.
- La Unió Monetària Escandinava: unió monetària i patró or.

3. El funcionament del patró or en la teoria i en la pràctica.

- El patró or i els ajustaments automàtics: l'anàlisi dels economistes clàssics i el Cunliffe Report.
- Evidències contradictòries i nous elements d'anàlisi.
- La lliura com moneda clau i les finances britàniques: una visió integradora dels equilibris internacionals.

4. La City, el patró or i el declivi de l'economia britànica.

- Evidències del declivi.
- Els problemes del sector industrial: l'endarreriment tecnològic.
- De terratinents o comerciants a financers: la City i el sistema financer britànic.
- Les finances i la política econòmica britànica.
- El lliure comerç i la paritat de la Lliura.

5. Moneda i Imperi: El patró or i les economies perifèriques.

- La importància de l'Índia en els equilibris financers internacionals.
- El cas dels països deutors: l'Argentina.
- Credibilitat i cooperació: l'època daurada del patró-or internacional i la seva crisi.

B) Les noves exigències dels mercats, l'accentuació dels desequilibris internacionals i la inestabilitat dels tipus de canvi, entre 1914 i 1939.

6. L'herència financera de la guerra i la reconstrucció: el final del patró or.

- El final de la guerra i l'accentuació de la conflictivitat social a Europa.
- Guerra i finances privades: l'endeutament europeu i la nova hegemonia dels Estats Units.
- Els tractats de pau i el problema de les reparacions alemanyes: la ceguesa dels vencedors.
- L'accentuació dels desequilibris internacionals i la política econòmica de les classes dirigents dels Estats Units: inflacions i devaluacions.

7. L'impossible retorn al passat, la ceguesa de la teoria econòmica convencional i el patró canvi or.

- La Lliura a la paritat de pre-guerra: la City i l'atur.
- Els nous objectius dels financers i industrials d'Estats Units i la precària reconstrucció de les relacions econòmiques internacionals: el Pla Dawes.
- La desaparició de l'endeutament interior i les reformes monetàries centre-europees.
- L'estabilització dels nous tipus de canvi i la seva fragilitat: els moviments especulatius de capitals.

8. La desarticulació de l'economia internacional.

- La renovada expansió de l'endeutament exterior i el Pla Young.
- Estalvi i especulació en els mercats de capitals: la crisi financera internacional dels anys trenta.
- El final del patró canvi or, les reparacions i l'endeutament exterior.
- El trencament de les relacions econòmiques internacionals: les àrees monetàries del dòlar, la lliura, el franc i el marc.

C) El nou model de creixement intensiu i la seva crisi: el patró dòlar, el retorn als tipus flexibles i l'expansió de les finances supranacionals.

9. La Segona Guerra Mundial i els nous objectius de la reconstrucció.

- Els condicionaments del passat, la influència soviètica i el poder de les finances nordamericanes.
- El retorn al multilateralisme: el plans de White i Keynes, en els acords de Bretton Woods i l'OIC.
- Els fracassos inicials del FMI, l'OIC i el pla de "moneda clau". La Doctrina Truman.
- El Pla Marshall i els plans complementaris de futur: les alternatives dels Departaments del Tresor i d'Estat i la A.C.E.

10. El retorn a la convertibilitat i la Guerra Freda.

- La importància del rearmament en la política interior i exterior d'Estats Units.
- El rearmament alemany i el suport a la integració econòmica europea.
- Els processos d'estabilització i el retorn a la convertibilitat.

11. El sistema monetari internacional i l'edat daurada del capitalisme.

- La política econòmica de Bretton Woods.
- La balança de pagaments nordamericana i les pèrdues d'or.
- La disputa entre Europa i Estats Units.
- De Gaulle, Vietnam i la guerra de l'or.
- De la crisi econòmica a la crisi financera: la inconvertibilitat i els tipus de canvi flexibles.

12. Els nous mandarins del diner.

- La gènesi i desenvolupament del mercat d'eurodòlars: característiques i principals tendències.
- La consolidació del nou sistema: l'OPEP, els petrodòlars i l'expansió dels financers supranacionals.
- Els santuaris financers: Panamà, les Bahames, les illes Cayman, Hong-Kong i Singapur.
- Els bancs supranacionals i el nou corporativisme monetari: el Citibanc.

13. La crisi econòmica, i el corporativisme monetari supranacional.

- El nou sistema monetari supranacional i la difusió de les tesis monetaristes.
- L'endeutament del Tercer Món, i el FMI com a Sheriff Monetari Mundial.
- La fragilitat del sistema bancari.
- Els suports polítics de l'economia supranacional: hostatges per diner iraní i la nacionalització del Continental.

14. La política econòmica de l'austeritat.

- La "Revolució de les Expectatives en Declivi" de Reagan i Thatcher.
- Més estalvis, més lliberalització, més inestabilitat.
- L'arribada dels vandals i l'atac al Sistema Monetari Europeu.
- La crisi asiàtica: la darrera manifestació de la debilitat del sistema i dels seus costos socials.

BIBLIOGRAFIA

a) BÀSICA:

- Dossier, F. Peck i Mammarella.

b) DE CONSULTA:

b1) Moneda i finances.

- Ahijado, M. y Navascués, M (1998): Lecturas sobre unión económica y monetaria europea. Uniones históricas y áreas monetarias óptimas. Piramide, Madrid.
- Ahijado, M. y Navascués, M (1998): Lecturas sobre unión económica y monetaria europea. Áreas monetarias óptimas y evidencias empíricas en Europa. Piramide, Madrid.
- Aldcroft, D. (1998): Exchange Rate Regimes in the Twentieth Century. Edward Elgard, London.
- Block, F.L. (): Los orígenes del desorden económico internacional. F.C.E. México
- Borchert, M., Schinke, R. (1987): International Indebtedness. Routledge. London and NY.
- Bordo, M.D., Capie, F. (): Monetary Regimes in Transition. Cambridge U.P.,
- Campbell, K.B. (1982): Political Dimension of the International Debt Crisis. MacMillan, London.
- Coffey, P. (1974): The World Monetary Crisis. MacMillan Press, LTD, London.
- Collins, M. (1988): Money and Banking in the U.K.: A History. Croom Helm & Methuen Inc. NY.
- De Cecco, M. (1979): Moneta e imperio. Il Sistema finanziario internazionali dal 1890 al 1914. Torino, Piccola Biblioteca Einaudi (Hi ha traducció en anglès amb el títol, The International Gold Standard. Money and Empire).
- Eichengreen, B. (1989): Credibility and Cooperation under the Gold Standard. (versión manuscrita).
- Eichengreen, B. (): Monetary Regime Transformation. Elgar,
- Eichengreen, B. (1985): The Gold Standard in Teory and Hiatory. London, Methuen.
- Eichengreen, B., Lindert, H. (): The International Debt Crisis in Historical Perspective. The MIT Press, Cambridge and London.
- Flandreau, M. (): "Was the Latin Monetary Union a Franc Zone?". A J.Reis, op.cit, pp.71-89.
- Ford, A.G. (1962): The Gold Standard, 1880-1914. Britain and Argentina. Oxford, Clarendon Press.
- Griffith-Jones, S. (1995): "New Challenges for Regulation of Global Financial Markets". a
- Henriksen, I. i Kaegard, N. (): "The Scandinavian Currency Union 1875-1914". a J. Reis, op. cit, pp. 91-112.
- Keynes, J.M.. (1971): Indian Currency and Finance. En The Collected Writings of J.M.K., vol I, Cambridge, MacMillan.
- Keynes, J.M. (1965): A Treatise of Money. 2 vols. London MacMillan.
- Kindleberger, Ch.P. (1988): Historia financiera de Europa. Crítica, BCN.
- Kindleberger, Ch.P. (): Marshall Plan Days. Allen & Unwin, Boston.
- Latham, A.J.H. (1978): The International Economy and the Undeveloped World, 1865-1914. Croom Helm London, U.K.
- Leland, B.Y. (1984): Relaciones monetarias internacionales.2. Historia y política. Madrid, Alianza Editorial.
- Llewellyn, D.T. i Presley, J.R. (): "The Role of Hegemonic Arrangements in the International Monetary System". A J. Reis, op.cit, pp. 259-281.
- Modgriddge, D.E. (1969): The Return to Gold, 1925: The Formulation of Economic Policy and its critics. Cambridge, C.U.P.

- Morgan, V. (1969): A History of Money. Penguin Books, UK.
- Nuppenkamp, P. (1986): The International Debt Crisis of the Third World. Harvester Press, Sussex.
- Reis, J. (): International Monetary Systems in Historical Perspective.
- Sebastian, L. de (1988): La crisis de América Latina y la deuda externa. Aianza Editorial, Madrid.
- Sédillot, R. (1975): Historia de las principales monedas. Guadarrama. Madrid.
- Solomon, R. (1982): The International Monetary System, 1945-1981. Harper & Row Publishers. NY.
- Vilar, P. (1982): Oro y moneda en la historia. Ariel, BCN.
- Wachtel, H.M. (): The Money Mandarins. The Making of a New Supranational Economic Order. Pantheon Books, N.Y.

- Walter, A (1993): World Power and World Money. Harvester, Wheatshearf.

b2) Història econòmica en general.

- Hobsbawm, E.J. (1989): La era del Imperio (1875-1914), Labor, BCN.
- Foreman-Peck, J. (1995): Una historia de la economía mundial. Las relaciones económicas internacionales desde 1850. Prentice-Hall.

- Der Wee, H. van (1986): Prosperidad y crisis. Reconstrucción, crecimiento y cambio 1945-1980. Ed Crítica, Barcelona.
- Kindleberger, Ch. P. (1985): La crisis económica, 1929-1939. Crítica, BCN.
- Maier, Ch. S. (1981): La refundación de la Europa burguesa. Ministerio de Trabajo y Seguridad Social.
- Mammarella, G. (1990): Historia de Europa contemporánea (1945-1990). Ariel, BCN.
- Pollard, S. (): The Integration of the European Economy since 1815, Allen & Unwin,
- Pollard, S. (1989): Britain's Prime and Britain's Decline. The British Economy, 1870-1914. London, Edward Arnold.
- Tipton, F.B. i Aldrich, R. (1988): An economic and social history of Europa (vol 1 1890-1939; vol 2, 1939 to the present). Macmillan LTD.
- Svernilson, I. (1954): Growth and Stagnation in the European Economy. Ginebra, Naciones Unidas.